

ANTIKOAGULAN ILACLAR
DAHILIYE

Giriş

Antikoagölan ilaçlar (veya kan sulandırıcılar) kanın pıhtılaşmasını (sertleşmesini) azaltır. Böylece tromboz geliştirme ihtimaliniz daha azdır. Antikoagölan ilaçların yanlış kullanımı tehlikeli olabilir.

Bu nedenle antikoagölan ilaçların ne işe yaradığını, nasıl alınacaklarını bilmeniz ve doktorunuzun tavsiyelerine uymanız önemlidir. Burada size antikoagölan ilaçlar ve tromboz hakkında daha fazla bilgi veriyoruz.

Tromboz hakkında

Trombozda, bir kan damarı bir kan pıhtısı tarafından tıkanır. Sonuç olarak, kan artık düzgün şekilde akmamaktadır. Tromboz bir toplardamarda (ven) veya bir atardamarında (arter) gelişebilir.

Toplardamarda tromboz

Toplardamarlar, kanı vücuttan kalbe geri getiren kan damarlarıdır. Toplardamarlar, kanın yanlış yönde akmasını engelleyen ince duvarlara ve valflere sahiptir.

Bir tromboz bir toplardamarı tıkadığında buna venöz tromboz diyoruz. Bu tromboz genelde bacak veya karnın boşluğundadır. Pıhtı koştuğunda akciğerlerdeki küçük damarlara sıkışır. Biz buna pulmoner emboli diyoruz. Pıhtı akciğerlerin kendisinde de oluşabilir, buna pulmoner emboli de denir. Örneğin bacaklardaki büyük, derin damarlardaki tromboz, derin venöz tromboz (DVT) olarak adlandırılır.

Atardamarda tromboz

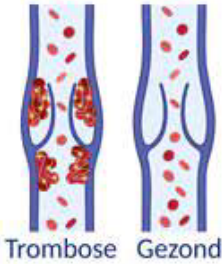
Atardamarlar, kanı kalpten tüm vücuda taşıyan kan damarlarıdır. Bu atardamarlarının kalın, elastik bir duvarı vardır. Atardamarlarda kan hızla akar.

Bir tromboz bir atardamarı (arter) tıkadığında buna arteriyel tromboz diyoruz. Pıhtı koştuğunda kalbin içinde veya beyindeki küçük damarlarda sıkışır. Bu duruma kalp krizi veya felç diyoruz.

Tromboz nasıl oluşur?

Trombozda pıhtılaşma sistemi dengesizleşmiştir. Kanımız, bir yara durumunda kanınızın pıhtılaşmasını sağlayan maddeler içerir. Böylece, vücudun kanamayı durduran bir pıhtı oluşturmasına neden olur. Kanama durduğunda pıhtı da tekrar yok edilir. Trombozda bu sistem dengesini kaybederek ihtiyaç duyulmayan yerlerde pıhtı oluşmasına neden olur.

Toplardamarda tromboz

Antikoagölan ilaçlar hakkında

Antikoagölan ilaçlar (veya kan sulandırıcılar), kanın pıhtılaşmasını daha az hızlandıran ilaçlardır. Böylece tromboz geliştirme ihtimaliniz daha azdır.

Size antikoagölan ilaçlar ne zaman verilir?

Çeşitli hastalıklarda veya belirli bir müdahale veya ameliyatta tromboz riski daha yüksektir. Tromboza (tekrar) yakalanma ihtimalinizi azaltmak için size antikoagölan ilaçlar veriyoruz. Aşağıda belirtilen hastalıklar, müdahaleler veya ameliyatlar için antikoagölan ilaçlar reçete ediyoruz:

- Atriyal veya atriyal fibrilasyon gibi bir kalp ritmi bozukluğunda
- Yapay kalp kapakçığında
- Anjiyoplasti veya stent yerleştirilmesi sonrasında
- Bir tromboz sonrasında
- Bir felç veya kalp krizi sonrasında
- Bir ameliyat sonrasında veya daha az hareketli olduğunuz alçı takılı iken
- Kalıtsal pıhtılaşma hastalığı olması durumunda
- Kanserde, özellikle tedavi esnasında

Antikoagölan ilaç türleri

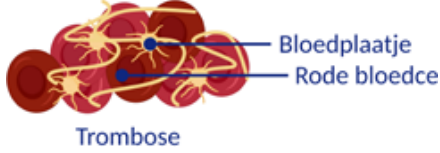
Dört tip antikoagölan ilaç vardır. Hangi ilacı kullanacağınızı doktorunuz belirleyecektir.

5

Trombosit kısıtlayıcıları veya trombosit agregasyon kısıtlayıcıları (TAR)

Trombositler, bir pıhtı oluşturmak için birbirine yapışan küçük hücrelerdir. TAR'lar trombositleri daha az yapışkan hale getirir, böylece bir pıhtı oluşma olasılığı daha düşüktür.

TAR'lar genelde atardamarlarda tromboz (ihtimali) için kullanılır. TAR'lar (nispeten) kullanımı kolayca kullanılan 'hafif' kan sulandırıcılardır. TAR'lar tabletlerdir. Genellikle tek doz halinde verilirler ve kanınızı kontrol ettirmeniz gerekmez.

K Vitamini Antagonistleri (VKA)

K vitamini, karaciğerinizin pıhtılaşma faktörleri üretmek için kullandığı bir maddedir. Bu nedenle K vitaminini kısıtlayarak daha az pıhtılaşma faktörü üretilir. Sonuç olarak, kanınız daha az hızlı pıhtılaşacaktır.

VKA'lar genelde yapay kapakçıklarda, atriyal fibrilasyonda ve trombozda kullanılır. VKA'lar tabletlerdir. Kaç tane VKA'ya ihtiyacınız olduğunu belirlemek zordur. VKA kullanıyorsanız, örneğin hastalık, farklı bir beslenme düzeni veya ilaçlarınızdaki değişiklikler nedeniyle kanınız çok yavaş veya çok hızlı pıhtılaşabilir. Bu nedenle VKA kullanıyorsanız tromboz servisine kayıt olursunuz. Tromboz servisinde kanınız düzenli olarak kontrol edilecektir. Alabileceğiniz VKA miktarı, kanınızdaki değerlere göre belirlenir.

Tromboz servisi, VKA'lar hakkında sorularını cevaplandırmak için her zaman hazırdır.

Doğrudan Oral Antikoagülasyon (DOAC)

DOAC'ler, belirli bir pıhtılaşma faktörünün etkisini durdurur.

DOAC'lar bacaklarda tromboz, pulmoner emboli ve atriyal fibrilasyonda trombozu önlemek için kullanılır. DOAC'lar tabletlerdir. DOAC'lar, VKA'lar kadar iyi çalışır. DOAC'ların istikrarlı bir etkisi vardır ve kullanımları (nispeten) kolaydır. Kan pıhtılaşması çok yavaş veya çok hızlı olmaz. Bu nedenle,

DOAC'lar kullandığınızda kanınızı kontrol etmenize gerek yoktur. Her gün doktorun önerdiği şekilde sabit bir doz alırsınız.

DOAC'ların kısa bir etkisi vardır ve vücudunuzdan hızla kaybolurlar. Tabletleri almayı unutursanız, tromboz riski artar. Bu nedenle tabletleri almayı unutmamanız önemlidir.

Düşük Moleküler Ağırlıklı Heparin (LMWH)

Düşük Moleküler Ağırlıklı Heparinler, enjeksiyon şeklinde verilen antikoagülan ilaçlardır. Bu enjeksiyonları deri altına uygulayabilirsiniz (veya uygulattırabilirsiniz). Doktorunuz, LMWH dozunu (miktarını) böbrek fonksiyonunuza, kilonuza ve kan sulandırıcı kullanma nedeninize göre belirleyecektir.

LMWH enjeksiyonları aşağıda belirtilen durumlarda reçete edilir:

- ameliyat olmanız gerektiğinde
- yatak istirahati süreniz olduğunda.
- hamileyseniz ve venöz trombozu veya artmış tromboz riskiniz olduğunda.
- bir tromboz veya pulmoner emboli sonrasında, tromboz servisinin vermiş olduğu tabletlere henüz yeterince hazır olmadığınızda.
- bir operasyon veya örneğin bir (diş) tedavisi ile bağlantılı olarak kendi antikoagülan ilaçlarınızı geçici olarak durdurmak zorunda kaldığınızda (biz buna destekleme veya köprüleme diyoruz).

Antikoagülan ilaçlar alırken nelere dikkat edilmelidir?

Antikoagülan ilaçlar kanınızın pıhtılaşmasını daha az hızlandırır ve bu durum tromboz riskini azaltır. Daha yavaş kan pıhtılaşması, daha kolay kanamanızı da sağlar. Bir yara (vücudunuzun dışında veya içinde) daha uzun ve daha ağır kanar.

Antikoagölan ilaçları doğru kullanmanız ve doktor tavsiyelerine uymanız çok önemlidir. Aksi takdirde, ilaçlar tehlikeli olabilir. Kan pıhtılaşmanız çok yavaş olduğunda kanamayı durdurmak çok zor olabilir. Bu nedenle kanamanın uyarıcı belirtilerine dikkat etmelisiniz.

Bir kanama uyarıcı belirtileri

- Aşağıdaki durumlarda derhal sizi tedavi eden uzmanınızla, aile hekiminizle veya tromboz servisiyle (eğer orada tedavi görüyorsanız) iletişime geçin:
- Kırmızı renkli idrar
- Simsiyah dışkı veya dışkıda kan
- Kol veya bacakta kontrol kaybı, çarpık bir yüz veya düzgün konuşamama
- Karında ani, şiddetli ağrı
- Çapı 10 santimden daha büyük olan büyük bir morluk
- Belirgin bir neden olmaksızın ani morluk oluşumu
- Yarım saatten fazla süren uzun süreli burun kanaması
- Öksürerek kan çıkarma veya kan kusma

Diğer ilaçlarla kombine etmek

Bazı ilaçlar antikoagölan ilaçların çalışma şeklini etkileyebilir. Bunu yaparken, etkiyi artırır veya etkiye karşı koyarlar. Eczanenizin, sizi tedavi eden doktorunuzun ve tromboz servisinin, aldığınız ilaçlara ilişkin güncel bir genel döküme sahip olmaları çok önemlidir. Bu durum, örneğin eczaneden reçetesiz satın aldığınız ilaçlar için de geçerlidir. İstendiğinde daima güncel bir ilaç dökümüne sahip olduğunuzdan emin olun.

Antikoagölan ilaçlarla cerrahi ve prosedürler

Antikoagölan ilaç tedaviniz esnasında size müdahale mi edilmeli, diş tedavisi veya ameliyat mı olmak zorundasınız? Sizi tedavi eden doktorunuza ve anestezi uzmanına her zaman

antikoagölan ilaç kullandığınızı söyleyiniz. Bazı işlemlerde kanamayı önlemek için antikoagölan ilacınızı bir süreliğine kesmeniz gerekebilir. Tromboz servisi tarafından tedavi ediliyorsanız, tromboz servisine size bir müdahale yapılacağını veya ameliyat olacağınızı bildirmelisiniz. Hangi ameliyatı olacağınızı ve ne zaman olacağınızı bilmeleri gerekir.

Antikoagölan ilaçlarla yaşam kuralları

Antikoagölan ilaçları her zaman reçete edildiği şekilde kullanmanız önemlidir. Bir dozu unuttunuz mu? O halde ne yapılması gerektiği konusunda tromboz servisine veya eczacınıza danışınız.

Tetikte olun

Antikoagölan ilaçların kullanımına karşı siz kendinizin tetikte olmanız da iyidir. Hastaneden eve mi gidiyorsunuz yoksa bakım evine mi gidiyorsunuz? Pıhtılaşmayı önleyici ilaçlarınızın değişmediğinden emin olun. Eve gittiğinizde de her zaman doktorunuza veya hemşirenize antikoagölan ilaçlar aldığınızı söyleyin.

Egzersiz ve spor

Spor ve egzersiz her zaman iyidir. Egzersiz kan basıncını düşürür ve tromboz riskini azaltır. Ayrıca osteoporoz riskini de azaltır.

9

Kanama riskini artıran bazı sporları yapmanızı önermiyoruz. Antikoagölan kullandığınız için kanamanız daha uzun sürer ve kanamayı durdurmak daha az kolaydır. Önermediğimiz sporlar şunlardır:

- (Kick) boks ve judo gibi temas sporları
- Tüplü dalış ve 2500 metrenin üzerinde dağcılık

Tatil

Her zaman seyahatiniz boyunca yanınızda yeterli ilaç bulundurduğunuzdan emin olun. Yanınızda muhtemelen İngilizce olarak güncel bir ilaç listesi bulundurun. Bu ilaç listesini tromboz servisinden veya eczaneden talep edebilirsiniz. Tatilde bir şey olursa, acil servis görevlilerine pıhtılaşma önleyici ilaç kullandığınızı söyleyin ve ilaç listesini gösterin.

Daha fazla bilgi

De Trombosestichting Nederland

Dobbeweg 1A, 2254 AC Voorschoten

Telefon: (071) 561 77 17

Web site:

www.trombosestichting.nl E-posta:

tsn@trombosestichting.nl

Burada ayrıca en önemli verileri içeren ücretsiz bir kişisel Antikoagülan Kartı talep edebilirsiniz:

De Harteraad

Prinses Christina- Amaliastraat 10, 2496 XD Den Haag

Telefon: (088) 111 16 00

Web site: www.harteraad.nl

Federatie van Nederlandse Trombosediensten (FNT) (Hollanda Tromboz Servisleri Federasyonu)

Rijnsburgerweg 10, 2333 AA Leiden

Telefon: (071) 561 77 76 Web site:

www.fnt.nl

E-posta: fnt@fnt.nl

Antikoagülan ilaçlar hakkında daha fazla bilgi için thuisarts.nl:

- Kan sulandırıcı (DOAC) kullanıyorum. Nelere dikkat etmeliyim?
- Kan sulandırıcı (kumarin) kullanıyorum. Nelere dikkat etmeliyim?

- Kan sulandırıcı (trombosit kısıtlayıcısı) kullanıyorum. Nelere dikkat etmeliyim?
- Kan sulandırıcımı almayı unuttum

Sormak istediğiniz bir şey var mı?

Sormak istediğiniz bir şey var mı? Bunları doktorunuza veya aile hekiminize, tromboz servisine veya eczacınıza iletin.

Augustus 2022
801